Bijlage HAVO

2009

tijdvak 1

Turks

tevens oud programma

Turks 1,2

Tekstboekje

923-1008-a-HA-1-b

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Tekst 1

10 yaşında yazmaya başladım, bir yıl herkesten gizledim

Öznur KAYMAK

Hilal Dikmen, Ankara'da Mamak Cumhuriyet Anadolu Lisesi'nde okuyor. 10 yaşında Türkçe öğretmeninin teşvikiyle, fantastik bir roman yazmaya başladı. Bitirdiğinde elektronik posta ile Doğan Egmont yayınlarına gönderip, fikirlerini sordu. İlk kitabı 'Taşların Seçimi', piyasaya çıktı.

16 yaşında ilk kitabı yayınlanan Dikmen, ikinci fantastik romanını da tamamlamak üzere. Eğlenceli bulduğu için fantastik öyküler yazan, Harry Potter'ın tüm serisini okuyup hiç beğenmeyen Dikmen, beş kitaplık bir dizi hazırlamak istiyor.

Henüz 16 yaşındasınız ve ilk kitabınız yayınlandı, yazmaya nasıl başladınız?

- 10 yaşında bir roman yazmaya karar verdim. Kağıdı kalemi elime alıp, yazmaya başladım. Bundan daha önce kompozisyonu bile sadece derslerde yazıyordum. Herhangi bir yazı denemem olmamıştı. Ama bu romana başladığımda, tüm öyküyü hemen kurdum.

Yani bu kitapta 10 yaşındayken yazdıklarınız yer alıyor, değil mi?

- Evet, romana 10 yaşında başladım ve 13 yaşında bitirdim. Aslında bir buçuk yılda bitirdim kitabı. Ama sınavlar ve dersler dolayısıyla bir buçuk sene hiçbir şey yazamadım, ara verdim. Bu nedenle uzun sürdü. Yayınlanmadan önce o dönemde yazdıklarımı düzelttim, bazı bölümleri yeniledim.

Taşların Sırrı'nın kitap haline gelmesi nasıl oldu?

- Doğan Egmont yayınlarına e-mail gönderdim ve romandan bahsettim. Öyküler bölüm bölüm, defter kağıtlarına, el yazısıyla yazılmıştı. Bunları gönderdim. Sonra Egmont'tan kitabı beğendiklerini ve yayınlayacaklarını söylediler. Ardından, tüm bölümler bilgisayar ortamına aktarıldı.

Neden fantastik bir roman?

- Değişik türlerde de yazıyorum aslında. Ama konu bir kitap olunca fantastik bir roman yazmayı uygun gördüm. Gerçek hayatla ilgili bir roman yazsaydım, çok karamsar bir öykü yaratacağımı hissettim. Bir de, fantastik dünya bana, yazarken özgürlük sunuyor.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Tümüyle kendi yarattığım bir dünyayla ilgili yazmak bana daha eğlenceli geliyor. Ama denemelerimde ve diğer türdeki yazılarımda gerçek dünyaya ait öyküler de yazıyorum.

Öğretmenleriniz ve ailenizden nasıl tepkiler geldi?

- Bir yıl boyunca kitap yazdığımı herkesten sakladım aslında. Çünkü bazı arkadaşlarım arasında alay konusu olmuştum. Bana, "O kadar çok yazar varken, senin kitabını mı yayınlayacaklar" dediler. Ama oldu işte. Buna büyük bir şans olarak bakıyorum. Yaşım çok küçük olmasına rağmen kitabı kendi başıma yazdım. Öğretmenlerim veya ailem fikir vermiştir ama kimse bana şöyle cümleler kurmalısın demedi.

Peki okulunuzu nasıl etkiledi?

- Yazı yazmak beni rahatlatıyor ve sakinleştiriyor. Çok kızdığımda veya mutlu olduğumda konuşamıyorum, kendimi anlatmak için yazı yazıyorum. Okulu ve kitabımı bir arada yürütebildim. Derslerimi olumsuz etkilemedi. Aksine, kitap okumak ve yazı yazmak, dersleri anlamamı kolaylaştırıyor.

Yüzüklerin Efendisi'ni, Harry Potter'ı okudunuz mu? Size ilham veren yönleri var mı?

- Kitabı yazmaya başladığımda hiç fantastik roman okumamıştım. Kitabı tamamladıktan sonra, kendimi geliştirmek için Harry Potter'ı okumaya başladım. Tüm seriyi okudum ama hiç beğenmedim. Cadılar, büyücüler gibi defalarca işlenmiş konulardan bahsettiği için çok sıradan ve tatsız geldi bana. Yeni bir fantastik romanda, zihinde yeni oluşturulmuş, yepyeni unsurlar yer almalı. Benim kitabımda da cadılar, büyücüler var ama onları bildiğimiz halleriyle yansıtmadım. Onlara yeni bedenler kazandırdım. Etrafımdaki her şeye bir yazma konusu olarak bakıyorum. Sürekli yenilik arıyorum. Çünkü yolda yürürken bile sıkılan biriyim. Karakterlerime de yenilikler katmak, onları daha eğlenceli hale getirmek istiyorum.

Bundan sonra da fantastik romanlar okuyup, yazmaya devam mı?

- Son olarak Yüzüklerin Efendisi'ni bitirdim. Şu anda Maxime Chattam'ın Kara Büyü'sünü okuyorum. Fransız Jean-Christophe Grange'yi çok beğeniyorum. Muhteşem bir yazar. Yazdığım türün örneklerini takip etmeye çalışıyorum. Daha çok yabancı eserleri takip ediyorum.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Tekst 2

Denizli'nin doğa ve tarih hazineleri…

1 İki gündür Denizli'deyim. Denizli, Türkiye'nin ilk "Anadolu Kaplanları"ndan biri olarak, gene büyük bir dinamizm içinde… Başta tekstil, mermercilik ve kabloculuk olmak üzere çeşitli alanlardaki üretim yarışına hızla devam ediyor. Deneyimli işadamlarının yanında, "DEGİAD" bünyesinde toplanan "genç işadamları" başarılarını, en başta, yaptıkları ihracatla ölçüyorlar. İhracat rakamlarını artırdıkça, hem kendileri mutlu oluyor, hem de bizim gibi gözlemcilere mutluluk veriyorlar.

2 Denizli'nin üniversitesi de büyük bir gelişme içinde… Öğrenci sayısı 20 bini bulmuş… İmkanlarını halkın hizmetine de sunuyor. Üniversiteyle şehrin işbirliğinin çok güzel örneklerini veriyor.

3 Tabii, şehrin ve şehirdeki kuruluşların sorunları da var. Onlar üzerinde de durulması gerekli. Fakat ben bugün, son birkaç yazıda da yaptığım gibi, gene turizm üzerinde duracağım. Sadece Denizli'nin değil, Türkiye'nin de en önemli turizm merkezlerinden biri olan Pamukkale'den söz edeceğim.

4 Pamukkale'yle ilk tanışmam, 1950'lerin sonlarına doğru…Yıl galiba 1958'lerdi. "Turizm"in bir bakanlık haline gelişinin ikinci yılıydı. O zamanki adıyla "Basın-Yayın ve Turizm Bakanlığı"nın bakanı, Server Somuncuoğlu'ydu.

5 Bir gün bir gezi düzenledi. Çeşitli gazetelerin temsilcilerinden oluşan bir basın grubunu davet etti. Grupta ben de vardım. Hep birlikte, ülkemizin geliştirilmek istenilen bazı turistik merkezlerini gördük.

6 Pamukkale onlardan biriydi. Doğru dürüst yolu yoktu. Oraya yer yer yürüye yürüye gittik. Hava çok sıcaktı. Ter ve toz içinde kaldık. Ama değdi. Sonuçta görkemli bir manzarayla karşılaştık…

7 Bu, yazın ortasında karla kaplıymış gibi görünen bembeyaz bir dağdı. Veya, adı gibi, pamuk kadar beyaz bir kale… Aşağıdan yukarıya bakılınca, merdiven basamakları gibi yükselen dümdüz tabakalardan oluşuyordu.

8 Yukarıya doğru tırmanır gibi çıkarken görüyorduk, yukarıdan o basamakların üzerlerine pırıl pırıl sular iniyordu… Bazı yerlerde küçük dereler gibi akarak, bazı yerlerde gölcükler oluşturup onları damla damla taşırarak…

9 Bakan da galiba orayı ilk defa görenlerdendi. Bir uzman anlatıyor, o da büyük bir ilgiyle dinliyordu. O dağ gibi kütleyi beyazlaştıran şey, işte o pırıl pırıl sulardı. Kaynakları daha gerilerdeydi. Aşağıya doğru akarken üzerlerinden geçtikleri taşlarda topraklarda kalker tortuları bırakıyorlardı. O tortular zaman içinde oradaki arazinin üstünü bir manto gibi örtüp katılaşmışlardı. Hayranlıkla baktığımız o doğa harikası ortaya çıkmıştı.

10 Uluslararası adını sonradan öğrenecektim. O tortularla oluşan kütlelere traverten (travertin) deniliyordu. Örnekleri bazı başka ülkelerde de vardı. Fakat Pamukkale gibi çok geniş bir alanda bu kadar etkileyici bir görüntü verenleri yoktu.

11 Uzman, başka bilgiler de sıralıyordu. O görüntüyü oluşturan suların bir başka özelliği daha vardı: Bunlar "şifalı" idiler. Çeşitli hastalıklara iyi geliyorlardı. Cilt hastalıklarından

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

kalp hastalıklarına, damar sertliğinden, yüksek tansiyona, göz hastalıklarına kadar bir çok derdin devası sayılıyorlardı.

12 Suların bu özelliği, zaten Milattan önceki tarihlerden itibaren, bölgedeki insanlarca fark edilmişti. Travertenlerin hemen gerisindeki Hierapolis şehrinin kurulması ve gelişmesi de, o suların bu özelliğinin sonucuydu.

13 Hierapolis, Milattan sonraki ikinci yüzyılda, bölgedeki ününün doruğuna ulaşmıştı. Onbinlerce insanın yaşadığı, onbinlercesinin de sağlık nedeniyle gidip geldiği bir büyük şehir haline gelmişti.

14 "Sağlığın" yanında, oraya eğlence nedeniyle gelenler de vardı. Zamanın, daha başka yerlerde yaşayan devlet ve ticaret adamları, bilim adamları, filozofları da buradaki agorada, tiyatroda düzenlenen etkinliklere katılıyorlardı.

15 Yani, sadece travertenleriyle değil, sadece şifalı sularıyla da değil iki bin yıl öncesinin büyük bir şehrinden kalan tarihi değerleriyle de, Pamukkale, yurdumuzun çok önemli turistik yerlerinden biriydi. Ayrıca Hıristiyanlığın girdiği ilk şehirlerden biri olarak, kiliseleri ve diğer dini yerleriyle, "inanç turizmi" açısından da büyük önem taşıyordu.

16 Fakat bizim o ziyareti yaptığımız yıl, o tarihi değerlerin ortaya çıkarılması için pek az şey yapılmıştı. Gerçi Hierapolis'te ilk kazıların yapıldığı tarih, 1887'ydi. O zamanlar Türkiye'ye gelen bir Alman arkeolog grubu buranın önemini saptamış ve gerekli izni alıp yörede bir süre çalışmıştı. Ama bundan sonra çok uzun süre, o yolda yeni adımlar atılmamıştı. Kazıların başlaması, ilk 1957 yılında, bir İtalyan arkeoloji merkeziyle yapılan anlaşmadan sonra olmuştu.

17 Bizim o gezimizden sonraki yıllar içinde o çalışmalar devam etti. Tiyatrolar, çarşı yerleri, su depoları, evler, sokaklar ve pek çok lahit çıkarıldı. Dönemin mimarisinin ve heykeltraşlığının değerli örnekleriyle birlikte…

18 Yörede bazı düzenlemeler yapıldı. Tanıtıma önem verildi. İlk oteller inşa edildi. Gelen turist sayısı arttı.

19 Fakat bu defa bir tehlike baş gösterdi. Otellerin ve diğer turistik tesislerin atıklarının etkisiyle, travertenler beyazlıklarını kaybediyordu. Grileşiyordu. O tehlike, yıllarca devam ettikten sonra, nihayet 1990'lı yılların ortalarında Fikri Sağlar'ın Kültür Bakanlığı döneminde alınan önlemlerle giderildi. Travertenlere yakın olan otellerin hepsi kaldırılarak oteller bölgesi daha gerilere çekildi.

20 Bugün o grileşen beyazlıkların yeniden eski hallerine dönmekte olduğu görülüyor.

21 Pamukkale'ye gelen turist sayısı ise, giderek artıyor. Yabancı turist sayısı geçen yıl 1 milyon civarındaydı. Bu yıl en az yüzde 25 artacağı tahmin ediliyor.

22 Bu, zaten gözle de görülüyor. Önceki gün Hierapolis kalıntıları arasında kısa bir gezinti yaptım. Turist otobüslerinden geçilmiyordu. Alman, Fransız ve özellikle Rus turistler, en sık rastlananlar arasındaydı.

23 Fakat Pamukkale'de yapılması gereken daha bir çok şey var. Sadece orada değil, Hierapolis'te değil, Denizli'nin öteki yerlerinde de… Yeri geldikçe onlara da değineceğiz.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Plastik 100 yaşında

Ersin KALKAN

Belçika kökenli Amerikalı kimyager Leo Baekeland, 1907'de bakaliti bulduğunda, günlük yaşamda ve kültürde böylesine büyük değişime yol açacağının farkında değildi. İngiliz bilim adamı Sir James Swinburne, aynı formülle patent ofisine bir gün geç başvurduğu için tarihe geçme fırsatını elinden kaçırmıştı. Bakalit zamanla geliştirildi.

Bilimsel adı "fenol-formaldehit polimer yapay reçine" olan mucizevi yapay maddeye, Yunanca'da biçimlendirme anlamına gelen plastikos'tan ilhamla plastik dedik. Cam, demir, çelikten farklıydı. Kolay şekillendiriliyor, elektrik iletmiyor, ısıyı az geçiriyor, kolay kırılmıyor, nemden etkilenip paslanmıyor, zor aşınıyordu. Baekeland, New Jersey'de kurduğu fabrikasında plastiği süzgeçten bilardo topuna, ilan panosundan kaleme kadar yüzlerce ürüne uyarladı. ABD'nin sayılı zenginleri arasına girdi. Bakalitten yola çıkılarak geliştirilen PVC, naylon, polyester yaşamın vazgeçilmezlerine dönüştü. Londra'daki Bilimler Akademisi plastiğin 100. yaşı vesilesiyle 2009'a kadar sürecek özel bir sergi düzenledi. Plastiğin evrimini gösteren 400 objenin yer aldığı sergide ayrıca biyolojik çözünürlüğe sahip alternatif malzemelerden üretilen objeler de sunuluyor. Biz de bakalitten günümüze plastiğin serüvenini özetledik.

Naylon ipliği, Amerikan Du Pont şirketinin kimyageri Wallace Hume Carothers tesadüfen icat etti. Eritilmiş polyestere batırılan çubuklar, birbirinden uzaklaştırıldığında, ortaya ipek benzeri, kopmadan uzayan bir madde çıkıyordu. Ancak çabuk eriyordu. Giysi yapımına uygun değildi. Carothers, 1938'de poliyamid kullanıp ilk naylon ipi, bir yıl sonra da ilk sentetik çorabı üretti. 1940'ta piyasaya çıkan çorap, ilk dört günde 4 milyon adet satıldı. II. Dünya Savaşı patlayınca bu madde, paraşüt, ip ve çadırda kullanıldı. Tabaka halindeki naylonların birleştirilmesiyle üretilen arkası dikişli naylon çoraplar, son derece seksi bulundu. Moda öylesine yayıldı ki, naylon çorap bulamayan kadınlar bacaklarının arkasına göz kalemiyle çizgi çekiyordu. Türk kadını 1966 sonrası naylon çoraba rahat erişme imkanı buldu.

Plastiğin en önemli özelliği, ısıtıldığında erimeden yumuşaması, kolayca biçimlendirilmesi, soğutulduğunda yeniden sertleşmesi. Bu özellik polimerlerin molekül yapısından kaynaklanıyor. Kömür, selüloz gibi doğal kaynaklardan da plastik üretilmekle birlikte, başlıca plastik hammaddesi petroldür. Rafineri atığından elde edilir. Dünya petrolünün yüzde 4'ü plastikte kullanılır.

Yüzde 90'ı petrolden üretilen plastiğin doğada erimesi binlerce yıl sürüyor. Mevcut geri dönüşüm teknikleri plastiğin ancak yüzde 10'unu geri kazandırabiliyor. Sadece ABD'de her yıl 100 milyar plastik poşet çöpe atılıyor. Birleşmiş Milletler rakamlarına göre okyanusların her kilometre karesinde

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

ortalama 18 bin 500 adet plastik çöp var. Her yıl 100 bin deniz memelisi ve kaplumbağa, 1 milyon deniz kuşu bu nedenle ölüyor.

Yakında plastik damarlarımıza da girerse şaşırmayın. Bilim adamları plastik türevlerinden, kanımızdaki oksijeni taşıyan hemoglobine çok benzer yapay bir molekül üretmeye hazırlanıyor.

Avrupa'da, ölümle sonuçlanan her beş trafik kazasından birinde yayalar kurban oluyor. Kore'de ise bu oran yüzde 39. Kore firması olan Hyundai, Cenevre Otomobil Fuarı'nda sergilediği yeni çevreci QarmaQ adlı modelinde kaporta ve tamponu plastik yaptı. Çarpma anında yayaya uygulanan şiddeti 10'da ikiye indiriyor, kazazedeyi fırlatmıyor. Sistemin yaya ölümlerini büyük oranda önlemesi bekleniyor.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Tekst 4

Anne-babası gibi polis olacaktı

Semih Kaplanoğlu'nun Cannes'da gösterilen "Yumurta" filmindeki başrolüyle dikkat çeken Saadet Işıl Aksoy'un hem annesi hem babası polis. Liseyi bitirdiği dönemde o da polis olmayı düşündü.

MELİS ALPHAN

Saadet Işıl Aksoy, Semih Kaplanoğlu'nun bu yıl Cannes Film Festivali'nde yarışan "Yumurta" adlı filmin başrol oyuncularından. Henüz 23 yaşında. "Yumurta"dan önce iki dizide ve birkaç reklam filminde rol almış. Ben ise onu daha önce hiç görmemiştim. Bu kadar güzel bir kızın **__18__** gözünden kaçmış olmasına şaşırdım.
Aksoy bu filmde başrolleri ödüllü oyuncular Nejat İşler ve Ufuk Bayraktar ile paylaşıyor: "Bana çok yardımcı oldular. Nejat İşler 'Şu şöyledir, bu böyledir' demese bile ondan çok şey öğrendim. Ufuk Bayraktar ise hep benimle **__19__** kurmaya çalıştı."
Ünlüler genelde röportaja gelmeden önce saçına ve makyajına bir mesai harcar. Aksoy'un böyle bir derdi yoktu sanırım. Makyajını arabada yaptı, fotoğraf çekilirken rüzgarın dağıttığı saçlarını elinin tersiyle itmekle yetindi. Zaten güzel olduğu için mi dert etmiyordu yoksa bunları dert etmediği için mi güzeldi, bilemiyorum.
"Yumurta" Cannes'da çok iyi eleştiriler aldı, Yönetmenlerin 15 Günü bölümünde mansiyon kazandı. Fransa'nın saygın gazetesi Liberation, Aksoy'la ilgili olarak "Çok **__20__** ve çok güzel" diye yazdı. Filmin Türkiye'de gösterilmesine hayli zaman var. Ama siz Saadet Işıl Aksoy'u şimdiden tanıyın.

Anneniz bir dönem İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı'ymış. Böyle bir annenin kızı olmak nasıl bir şey?
10-15 yaşlarındayken annem hep görevde oluyordu. Sürekli bir yerlere koşturuyordu. Evi de aynı düzende götürmeye çabalıyordu. Annemi bu yüzden takdir ederim. Liseyi bitirirken acaba **__21__** olsam nasıl olur diye düşünmüştüm. Sonra vazgeçtim. İnsanlara annemin ne iş yaptığını söylediğimde "Aaa çok serttir o" gibi tepkiler geliyordu ama değildi. Sokakları bildiği için telaşa kapılmış olabilir ama bana yansıtmadı. Annem de babam da beni kendi halime bıraktı, kendi kararlarımı vermemi istediler ama uzaktan beni izliyorlardı sanırım.

İki abiniz var. Aynı zamanda çok güzelsiniz. Size yaklaşmak o kadar kolay olmamalı.
Millet "Tamam ya, biz uzak duralım" diyebilir ama öyle bir durum yok. **__22__** büyümenin üzerimde olumlu etkileri olduğunu şimdi görüyorum. Evde hep kalabalık ve gürültülü bir ortam, eğlence vardı. Kalabalık bir ortamda büyümenin sonucunda insanlarla kolay diyaloğa girebiliyorum. İki erkekle büyümek çok zevkliydi. Evde futbol falan oynuyorduk.

Babanız ne iş yapıyor?
Emekli oldu. O da başkomiserdi.

Babanızla ilişkiniz nasıl?
Bana hep kendi ayaklarım üzerinde durmam gerektiğini hissettirdi, çok destek oldu. Beni küçüklüğümden beri yaz aylarında yurtdışına gönderdi. Çocukken bana acayip düşkündü, evin küçük kızıydım. Annem dengeyi sağlıyordu.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı mezunusunuz. Oyunculuğa nasıl bulaştınız?
Sinemaya çok ilgim vardı. Replik ezberleyen bir tiptim. Üniversitede **__23__** film dersleri almaya başladım. Pera Güzel Sanatlar'da kamera önü oyunculuk eğitimi olduğunu duydum. Harun Özakıncı "Derslere katılabilirsin. Seversen devam edersin" dedi. Gittim ve ortam çok hoşuma gitti. Sürekli doğaçlamalar ve kendi çapımızda film analizleri yapıyorduk. Atölye çalışmaları bittikten sonra Harun Özakıncı bizi ajanslara yolladı.

Sonra dizilerde rol aldınız.
Ritmix reklamıyla başladım. Sonra sırasıyla "Güz Yangını" adlı dizide, Nescafe reklamında ve "Esir Kalpler" dizisinde oynadım. Ondan sonra uzun bir süre bir şey yapmadım. Tezimle uğraşıyordum.

Hem okul hem oyunculuk zor olmuyor muydu?
Çok zor oluyordu. Okul biraz uzadı ama sırf bu yüzden değil. Florida'ya öğrenci değişim programına gittim bir dönem. Orada daha az ders alabildim. Okul bitince "Yumurta" filmi gündeme geldi.

Semih Kaplanoğlu'nun sizi seçme nedeni neydi?
"Fotoğrafına baktığımda bana çok gerçek göründün" dedi. Bir monolog yapmamı istediler. Oradan çıktığımda "Herhalde olmaz" diye düşünüyordum. Ama tekrar çağırdılar. En son Semih Kaplanoğlu'yla görüştüm. "Kafamdaki kıza çok benziyorsun" dedi. Konuşkanımdır ama bazen çok çekingen oluyorum. O durumum onu etkilemiş, onu kafasındaki kıza benzetmiş. Tipimden de etkilenmiş. Bir yıl ara ara görüştük, bana karakterle ilgili ipuçları verdi.

Oyunculuktan para kazanıyor musunuz?
Kazanıyorum ama proje **__24__** kazanmıyorum.

Bu size riskli gelmiyor mu?
Aklıma geliyor tabii ama kafaya takmıyorum. "Beş yıl sonra para kazanamazsam ne yaparım?" diyerek yaşamıyorum. Şu an oyunculuk yaptığım için mutlu ve huzurluyum.

Genç bir oyuncu olarak Cannes'da bulunmak nasıl bir şeydi?
Cannes'a yaklaştığımızda uçağın camından dışarı baktım. Bulutlar bambaşkaydı, sanki dünyaya ait değildi. Öyle bir psikolojideydim. Bir şeye binmişim ve o beni gerçek dışı bir yere götürmüş gibi hissettim. Cannes'da hep çok heyecanlıydım. Hiç oradaymışım gibi değildi. O kadar **__25__** ki kendimi heyecansız hissetmeye başlamıştım.

Filmde küçük bir çevrede yaşayan bir kızı canlandırıyorsunuz. Bu role nasıl girdiniz?
Hep büyük şehirde yaşadım ama küçük yerlerde de çok zaman geçirdim. Anneannemle dedemin yaşadığı köye gittim. Orada yaşamanın insanı nasıl hissettirdiğini az çok biliyordum. Bunun bana faydası oldu.

Hayalinizdeki rol nedir?
İzlediğim filmlerden bir karakter var. "Mavi"de Juliette Binoche'un oynadığı karakter gibi birini canlandırmayı isterdim.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Amca, dayı, baba, tüm Türkler akraba!..

Rıza ALMALI / ALMANYA

1 ALMANYA'da yaşayan biz göçmen Türkler, "Kendim gurbet elde, gönlüm sılada" misali yıllardan beri Hans amcalarının ülkesinde yaşar dururuz. Aslında Karslılar, Malatyalılar, Uşaklılar, Sivaslılar ve Ankaralılar olarak hepimiz başlangıçta sadece birkaç yıllığına Almanya'ya gelmiştik. Ne var ki, aradan kırk yıl geçmesine rağmen biz yine gurbetteyiz, bu nedenle her yıl tatil mevsiminin gelmesini adeta iple çekeriz. Çünkü çoğumuzun içi hep sıla özlemiyle dolup taşar. Temmuz-ağustos ayları gelip de çatınca, biz gurbetçiler yollara dökülür, çil yavruları gibi Anadolu'ya dağılırız. Kimilerimiz Akdeniz sahillerine, kimilerimiz Kayseri'ye, Erzincan'a, Van'a, Tatvan'a, kimileri de "Neme lazım bize başkent lazım" deyip Ankara'ya gitmeyi tercih ederiz.

2 Bu sene "paranın katili yaz tatilini" geçirmek üzere başkenti tercih eden kişilerden biri de benim. Otobüsle Esenboğa'dan çıkıp Ulus'a kadar ilk planda çevrede nelerin değiştiğini tespit etmek için çaba harcıyorum. Gözüme çarpan ilk şey, çevre köylere ait bazı tarlaların göbeğine dikilmiş, her türlü mimari güzellikten yoksun yüksek binalar oluyor. Göbeklerine henüz kazma vurulmamış tarlalarsa adeta bizi kurtarın dercesine yalvarıyorlardı sanki! Gecekondular, Aydınlıkevler derken Dışkapı'yı geçip Ulus'a ulaşıyoruz. Şehrin sembolü Atatürk heykeli, İş Bankası ve Sümerbank binaları Ulus'ta en sevdiğim tarihi yapılar olarak bir kez daha karşıma dikiliveriyorlar ve ben buram buram tarih kokan bu güzel binaları doyasıya seyrediyorum.

***

3 Ankara'da tatilimin ilk günlerini hasret gidermek ve konu komşuyu ziyaret etmekle geçirdikten sonra, şehri gezmek, Ulus'u kolaçan etmek, kaleye çıkmak, Yüksel Caddesi'nde neskafe içmek, tavla oynamak, döner yemek ve Olgunlar Sokak'taki eski kitapçılara uğramak üzere yola koyuluyorum. Hava güzel, insanlar sevecen, sokaklar ve caddeler sanki ülkede halkın yarısı işsiz gibi dolu dolu. "Bir de trafik kaosu olmasa Ankara güzel bir kent olacak" diyorum kendi kendime.

4 Başkentte talihsiz bir kazaya kurban gitmemenin tek yolunun uzun süre de olsa yeşil ışığı beklemekten ve üstgeçitleri kullanmaktan geçtiğini keşfediyorum. Akşamları ise zaman Atina Olimpiyatları'nı izlemekle geçiyor. Başkenti ziyaretimin 13'üncü gününde son yıllarda şehrin çevresinde oluşan uydu mahallelerden birine gitmek üzere yola çıkıyorum. Ankara'da bir yerden diğer bir yere ulaşmak çok kolay. Ya dakikada bir burnunuzun dibinde biten taksiye veya 10-15 dakika bekleyip otobüse bineceksiniz veyahut da benim gibi dolmuşu tercih edeceksiniz.

5 Ulus'ta dolmuşa biniyorum. Dolmuşun teybinde Orhan Gencebay'ın "Batsın bu dünya" kaseti çalıyor. Onbeş müşteriyle yola koyuluyoruz. Yol boyunca yedi

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

müşteri daha alıyoruz. Dolmuş son hızla uydu mahalleye doğru ilerlerken 22 kişiden oluşan yolcuların cep telefonları dur durak bilmeden çalmaya başlıyor.

6 "Cep telefonu salgını Türkiye'yi de sarmış!" demekten kendimi alamıyorum. Alelacele cebine sarılan birisi, amcasına Ankara'ya sağsalim geldiğini haber veriyor. Bir diğeri çantasından Neşet Ertaş'ın "Gönlüm ataşlara yandı gidiyor" parçasını çalan telefonu çıkarıp para sorunu çektiğini anlatıyor. Arka sıralarda oturan genç bir bayan ise, üniversiteye giremediğinden dem vuruyor. Anadolu'dan geldiği belli olan yağız bir delikanlı da, Ankara'ya getirdiği kurbanlık koyunları hâlâ satamamış olmasından dert yanıyor.

***

7 Kırk dakikalık yolculuk boyunca Ankaralı hemşerilerimin özel yaşamlarına konuk oluyorum, böylece yolculuk daha çekilir hale geliyor. Dolmuşta ön sırada oturduğum için ister istemez fahri muavinlik görevini üstleniyorum. Sağımdan solumdan, "Abi Elvankent bir kişi", "Kardeş şu parayı da uzatır mısınız?" "Evladım şunu da al" sesleri yükseliyor. Ellerimi bir sağa bir sola çevirerek paraları topluyor, şoföre uzatıyorum. O da "Sağol abi" diyor. Fahri muavinlik görevim süresince tüm Ankaralıların (ben de dahil) birbirleriyle akraba olduklarını keşfediyorum. Ne güzel bir duygu! Ankara'da kaldığım 15 gün boyunca adeta adımı unutur oldum. Zira herkes bana, "abi, kardeş, amca, dayı, yeğenim" diye hitap ediyor. Tüm bunları duymak ne yalan söyleyeyim çok hoşuma gidiyor. Ankara'dan ayrılalı 23 yıl olmasına rağmen Ankaralılarla olan akrabalık bağlarım demek ki hiç kopmamış.

8 Türkiye'yi, Ankara'yı, Almanya ve Almanlardan neden daha çok sevdiğimi şimdi daha iyi anlıyorum. 23 yıldan beri Almanya'da yaşıyorum, bu süre içinde ne bir yetişkin Alman bana "kardeş", "oğlum", "yeğenim", "birader" ne de bir Alman genci "amca", "dayı" diye hitap etti.

9 Ne yalan söyleyeyim, Ankara'da kalbim, Almanya'da ise beynim büyüyor. Bir şeyi daha unutuyordum; Ankaralı hemşerilerim de tüm Türkiye gibi "net" kazanıp "brüt" harcıyorlar.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Sınav, çocukta şekeri tetikliyor

Son yıllarda yanlış beslenmenin yanı sıra, sınav dönemlerindeki stres nedeniyle çocuklarda şeker hastalığına yakalanma oranı hızla artıyor

En tatsız şeker DİYABET
Ayşegül Aydoğan
aaydoğan@milliyet.com.tr

1 Obezitenin artışı, şeker hastalığını da tetikliyor. Son yıllarda obezite tehdidinden söz edilirken fark edildi ki, bu global salgın, çocukları da ağına düşürüyor. Son verilere göre, Tip 1 diyabet eskiye göre artış gösteriyor. Bunun en önemli nedeni şişmanlık. Öyle ki aynı neden, gençleri erişkin tipi diyabetle de karşı karşıya getiriyor.

2 Çocuk ve ergenlerde görülen Tip 1 diyabet, Türkiye'de halen 600 bin hastada mevcut. Türk Diyabet Cemiyeti ve Obezite Araştırma Derneği Başkanı Prof. Dr. Nazif Bağrıaçık, sorularımızı yanıtlamaya devam ediyor.

3 ■ **Diyabet, çocuk ve ergenlerde neden bu kadar artıyor?**

- Son yıllarda erişkin tipi diyabetin yanında Tip 1'de de artışlar görülmeye başladı. Bunun nedeni, 2 - 9 yaş arasındaki çocukların şişmanlaması, yanlış beslenmesi. Televizyon karşısında cips yiyor, gazlı içecekler tüketiyor, hareketsiz kalıyor. Eskiden yalnız ilkbahar ve sonbahar aylarında kabakulak, suçiçeği, kızamıkçık olur ve şekeri tetikler diyorduk. Şimdi bunlar kalktı. O güne kadar gayet normal olan bir çocuğun annesi birdenbire çocuğunun zayıflamaya başladığını, ağzının kuruduğunu, devamlı su içtiğini, sık idrara çıktığını, 8 yaşına geldiği halde hiç huyu değilken gece yatağını ıslattığını fark ediyor.

4 ■ **Başka tetikleyici faktörler var mı?**

- Son yıllarda strese bağlı olarak, örneğin okullara giriş sınavları döneminde çocuklarda şeker hastalığı birdenbire artıyor. Travmalar, ameliyatlar da artırıyor ama bu stres faktörleri çok daha etkili.

5 ■ **Teşhis daha çok hangi yaşlarda konuyor?**

- Maalesef bizde teşhis 7 yaşına kadar konulmuyor. Çünkü 7 yaşına kadar çocuğa her şey yediriliyor. Ta ki okul çağına başladığı zaman çocuktaki halsizlik, bitkinlik, zayıflama, iştah bozuklukları görülüyor, o zaman ortaya çıkıyor. Bu nedenle 7 - 14 teşhisin en çok konulduğu yaşlar diyebiliriz.

6 ■ **Aileler ne zaman fark ediyor?**

- Bizde en çok şeker çıkaran faktörler kola ve mevsiminde üzüm yemek. Aile geliyor, çocuğum bugüne kadar günde 2 bardak kola içerken 2 litre içiyor ve yetmiyor, diyor. Bir

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bakıyorsunuz şeker çıkıyor çocukta. Ya da aile, bu yıl üzümün başından kalkmıyor, günde 2 kilo üzüm yiyor, diyor. Öyle bir zayıflıyor ki ağzında aseton kokusu, günde 2 - 3 litre idrara çıkıyor. Şüphelenmiyor bile annesi, yemekten kesildi, diyor ama aklına gelmiyor. 100 çocuktan 10'u diyabet komasıyla geliyor.

7 ■ **Anne babalar nelere dikkat etmeli?**

- Tip 1 diyabet belirtisi ortaya çıkan hastalarda sanayi şekerini tamamen ortadan kaldırmak lazım. Ama bugün Amerikan ekolü ve kısmen Dünya Sağlık Örgütü günde alınacak gıdalar içinde örneğin 200 karbonhidrat alıyorsa bunun 25 gramının normal şekerden alınmasına izin verilmesini öneriyor. Biz tavsiye edemiyoruz çünkü eğitim ve kontrol yok. Çikolata, dondurma yedir dersek aile ölçüsünü kaçırıyor, çocuk komayla geliyor. Ama iyi eğitilmiş bir aile varsa, diyet dondurma yerine haftada bir normal dondurma ya da canı istediği zaman bir parça diyabetik çikolata alıp yesin, diyoruz.

8 ■ **Tosuncuk doğan bebekte ileride şeker hastası olma ihtimali olduğu doğru mu?**

- Diyabetin iri doğanlarda görülme oranı yüzde 18'dir. Dört kiloyu geçince diyabet riski olabilir.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Ağaç dostu kağıt

Daha az ağaçla daha fazla kağıt elde etmeyi sağlayan yeni mekanik fiber kağıdın üretiminde fosil yakıt yerine hidroelektrik enerji kullanılarak sera gazı emisyonu da yüzde yetmişbeş azaltıldı. Geliştirilen teknoloji ile geleneksel ofset gazete kağıdının dijital baskı makinelerinde kullanımı da mümkün hale gelecek.

Dünyanın önde gelen teknoloji şirketlerinden Xerox, ağaç kesimini azaltacak yeni bir kağıt üretim yöntemi geliştirdi ve her yıl bir trilyon ofis kağıdının kullanıldığı Amerika'da satışa sundu. Dijital baskı ve kopyalama makinelerinde kullanılmak üzere geliştirilen ve ağaç tüketimini yarı yarıya azaltacak bu kağıda "Yüksek Randımanlı Kağıt" adı verildi.

"Yüksek Randımanlı Kağıt", yarı yarıya daha az ağaç ve daha az su ve kimyasal madde kullanılarak üretildi. Yeni kağıdın üretildiği fabrikada fosil yakıtlar yerine hidroelektrik enerji kullanıldı. Böylece kağıt üretiminde ortaya çıkan sera gazı emisyon oranı da yüzde yetmişbeş düşürüldü. Geliştirilen bu kağıt, dijital baskı ve kopyalama makinelerinde güvenle kullanılabilecek türünün ilk ve tek ekolojik kağıdı olarak tanımlanıyor.

1 .....

Geleneksel kağıt hamuru üretiminde ağaç kütükleri, su ve kimyasal bir karışımın kullanıldığı kimyasal yoğurma sürecinden geçerek ağaç lifleri ayrıştırılıyor. Ayrıştırılan ağaç liflerinin üzeri selüloz ile kaplanıyor. İşleme giren her ağaç parçasının yaklaşık yüzde kırkbeşi kağıt haline geliyor. Geride kalan ahşap kimyasalları işlem esnasında enerji oluşturmak için yakılıyor. "Yüksek Randımanlı Kağıt" ise mekanik bir yoğurma sürecinden sonra üretildi. Yeni bir yaklaşımla geliştirilen ağaç kimyasalları, işlem esnasında kağıt yapıcı liflerden ayrılmadığı için bu yöntem her ağaçtan iki kat daha fazla kağıt üretilmesini sağladı. Diğer bir deyişle ağaç parçalarından yüzde doksanın üzerinde kullanım oranı yakalanmış oldu.

2 .....

Xerox araştırmacıları mekanik kağıt üretimi ile ilgili ilk deneylerini yirmi yıl önce gerçekleştirdiler ve o günden bugüne kağıt üretimi için farklı bir yöntem bulmaya ve ağaç tüketimini azaltmaya yönelik alternatif bir yol aradılar. O zaman elde ettikleri mekanik kağıdı yazıcı ve fotokopi cihazlarında başarılı bir şekilde kullanamadılar. İki temel sorunla karşılaşmışlardı. Üretilen mekanik kağıt üzerinde çok fazla toz toplanmasına neden oluyor ve ısı karşısında da kağıt kıvrılıyordu. Bu yüzden yazıcı ve fotokopi makineleri baskı alınan görüntüleri düzgün ve makineye zarar vermeyecek şekilde kağıda aktaramıyordu.

Yirmi yıl önce üretilen o mekanik kağıt, ısı bazlı baskı yapan makinelerde kullanım alanı bulamadı ama ısı kullanmadan baskı yapan ofset baskı makinelerinde yaygın bir kullanım alanı buldu. Xerox bilim adamları o günden bugüne, kağıt laboratuvarlarında

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

yaptıkları araştırmalarda mekanik kağıdın dijital baskı ve kopyalama makinelerinde kullanılabilmesinin bir yolunu araştırdılar.

3 .....

Xerox'un üstesinden gelmeye çalıştığı en önemli sorun kağıdın kıvrılmasını engellemekti. İlk geliştirilen mekanik kağıtlar, havadaki nemin azalma ve çoğalma durumuna göre ya genişliyor ya da büzülüyordu. Mekanik kağıdın ön ve arka yüzünde nemden dolayı farklı oranlarda büzülme oluşması da, dijital yazıcılarda baskı esnasında mekanik kağıdın kıvrılmasına neden oluyordu. Çünkü yazıcı içindeki toneri eriterek baskı yapmaya sağlayan "fuser" ünitesi, tıpkı sıcak bir ütü gibi görüntüyü kağıdın üzerine yapıştırıp mevcut nemi kağıttan dışarı çıkartma esası ile çalışıyordu.

Xerox'un kağıt geliştirme laboratuvarlarında çalışan bilim adamları pürüzlü büzüşmelere karşı kağıdın her iki yüzeyinde farklı şekiller yaratarak bir düzenleme yapacak kağıt liflerini keşfettiler. Bruce Katz, kağıt fabrikalarıyla işbirliği yaparak ve istatistiksel teknikler kullanarak lifleri kağıdın her iki yüzeyine daha iyi dağıtan bir yöntem geliştirdi. Kağıdın kıvrılmasını önleyen bu yöntem ile üretilen mekanik kağıtlar, Xerox'un dijital yazıcı ve kopyalama makinelerinde başarı ile test edildi. Böylece mekanik fiber kağıtların dijital baskı ve kopyalama makinelerinde kullanılmasını engelleyen kağıt kıvrılması ve tozlanma gibi problemler bu yeni geliştirilen yöntemle giderilmiş oldu.

4 .....

Mekanik fiber kağıt benzersiz karakteristik özellikler taşıyor. Ekolojik faydalarının yanı sıra halen kullanmakta olduğumuz standart yetmişbeş gramlık kağıttan daha az ağırlık taşıyor. Yaklaşık altmışyedi gram ağırlığında olan "Yüksek Randımanlı Kağıdın" her kilosunda yaklaşık yüzde on daha fazla yaprak bulunuyor. Yeni mekanik fiber kağıt, fatura ve ekstre baskıları için de ideal. Ayrıca hafif olmasından dolayı doğrudan pazarlama yapan şirketlerin gönderim maliyetlerini de azaltacağı söyleniyor. Ancak tıpkı gazete kağıdında olduğu gibi yeni geliştirilen mekanik kağıt da, arşiv nitelikli kullanım için elverişli değil. Yumuşak renk tonuyla yüzde seksendört parlaklık oranına sahip Xerox'un yeni kağıdı, arşiv ömrü gerektirmeyen dokümanların her ışık ortamında kolayca okunabilmesini sağlıyor.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Yurtdışında dil eğitimi
Ülkeler arası genel karşılaştırma

Amerika'da New York – Boston – Los Angeles gibi merkezler çok büyük ve kozmopolit olduğu için her zaman kişilerin ilk tercihleri olmuştur. Bölgenin uluslararası öğrencilere hazır olması, okulların eğitim kalitelerinin ve birçok program alternatifinin yanında sosyal aktivite ve turistik imkanlarının bu bölgelerde daha yoğun oluşu, diğer şehirlere göre bu bölgeleri ön plana çıkaran en önemli etkenlerden biridir. Fakat bu merkezlerin diğer şehirlerden biraz daha pahalı olduğunu da unutmamak gerekir.

Çalışma hayatı olarak Amerika'da dil okuluna giden öğrencilere yasal çalışma izni sadece üniversite bünyesindeki dil okullarına gidildiğinde maddi yönden beklenmedik bir sıkıntıya düşen öğrencilere öğrenimlerini aksatmamak ve kampüs içinde olmak kaydı ile haftada 20 saat (part time) çalışma izni verilebilmektedir. Bunun kazancı ile okul masraflarını karşılamak çok zordur fakat çok iyi bir cep harçlığı olabilmektedir.

İngiltere'de de Londra diğer şehirlere nazaran daha pahalıdır. Oxford ve Cambridge Londra'yı takip eden diğer pahalı merkezlerdir. Genelde en iyi İngilizce Londra'da öğrenilir düşüncesi hakim olmasına rağmen bunun doğru olmadığını İngiltere'de diğer şehirlerde de ekonomik ve iyi eğitim veren dil okullarının bulunduğunu belirtmek isteriz. İngiltere'de en az 24 haftalık programa kayıt olan herkese haftada 20 saat yarı zamanlı (part time) çalışma izni verilmektedir. Bu çalışma bir restoranda, kafeteryada, kütüphanede veya okulda olabilir. Bunun kazancı ile okul masraflarını karşılamak çok zordur fakat cep harçlığı olabilmektedir.

Avustralya, diğer ülkelere göre her zaman daha ekonomiktir. Melbourne ve Sydney her zaman ilk tercihlerdir. Fakat son zamanlarda Brisbane ve Gold Coast gibi merkezler de duyulmaya başlanmıştır. Buralar diğer yerlere nazaran öğrencilere eğitimlerini alabilmeleri için biraz daha düşük ücret sunmaktadırlar. Avustralya'ya öğrenci vizesi almak için en az 24 haftalık yoğun programa kayıt olmanız gerekmektedir. Öğrenci vizesi olan herkese yasal çalışma izni verilmektedir. Bu işler İngiltere'de de bahsettiğimiz öğrenci işleridir.

Kanada da öğrencilere eğitimlerini alabilmeleri için uygun ücretler sunan ülkelerden bir tanesidir. Buraya öğrenci vizesi ile girebilmek için en az 16 haftalık bir programa kayıt olmanız gerekmektedir. Daha az süreli programlar için kişiye ziyaretçi vizesi verilmektedir. Toronto ve Vancouver genelde tercih edilen şehirlerdir. Kanada'da dil okulu öğrencilerine yasal çalışma izni verilmemektedir.

Hangi dil programı sizin için uygun?

Genel dil eğitimi
Haftalık 15 - 20 veya 25 ders içeren programlardır. Genel olarak dil bilgisi, kelime bilgisi, telaffuz ve konuşma dersleri içermektedir. Okulların çoğu her hafta veya iki haftada bir başlamakta olup bazıları da ayda bir başlayan programlar sunmaktadırlar.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Yoğun dil eğitimi
Okuluna göre farklılık göstermek üzere haftalık 28-30-40 ders içeren programlardır. Haftalık ders saatinin fazla olmasından dolayı konular daha ayrıntılı işlenebilmektedir. Öğrenci için yoğun İngilizce programının avantajı derslerin yoğunluğunun yanı sıra, okulda alacağı seçmeli derslerdir. Hatta bazı okullarda seçmeli dersler bilgisayar laboratuvarında işleneceğinden, öğrenci bilgisayar pratiği de edinebilmektedir. Bu programlar da her hafta veya iki haftada bir veya ayda bir başlamaktadırlar.
Seçmeli derslere örnek: Bilgisayar, Ticari dil eğitimi, TOEFL, IELTS, Cambridge Sınavları gibi sınavlara hazırlık, pratik, Akademik hazırlık programları (üniversite veya mastır programları için) v.s.

Uzun dönem ekonomik programlar (Akademik yıl)
Bu programlar en az 20 hafta devam ederler. Programlar uzun dönem olduklarından öğrenciye indirim ve ekstra avantajlar sunmaktadırlar. Diğer programlara göre % 20 - 30 daha ucuzdur. Bu programlar; genel + seçmeli ders, sınavlara hazırlık şeklindedir. Genel ve yoğun programların aksine çoğu, yılın belli zamanlarında başlamaktadırlar. Ancak 6 aylık okul + konaklama fiyatı ile 9 aylık programın fiyatı neredeyse aynıdır. Ayrıca İngiltere ve Avustralya'da 6 aydan fazla programa kayıt olanlar için haftada 20 saat çalışma izni verildiğinden uzun dönem programlar çok daha cazip hale gelmiştir.

Ticari dil eğitimi (Business English - French - German v.s.)
Halihazırda lisan seviyesi orta ve üzeri olan ve iş yaşamında yabancı dil kullanmak zorunda olan, ticari yazışma, sözleşme v.s. hazırlamak zorunda olan iş hayatındaki herkese göre son derece faydalı programlardır. Ayrıca yoğun dersler, kısa süreli programlar alabileceğiniz gibi kendinize ve ihtiyaçlarınıza özel programda tasarlanabilir ve özel ders şeklinde alabilirsiniz. Avrupa'da bir çok çalışan, yıllık izinlerinde kısa süreli de olsa bu tip kurslara katılmaktadırlar.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Bonobo

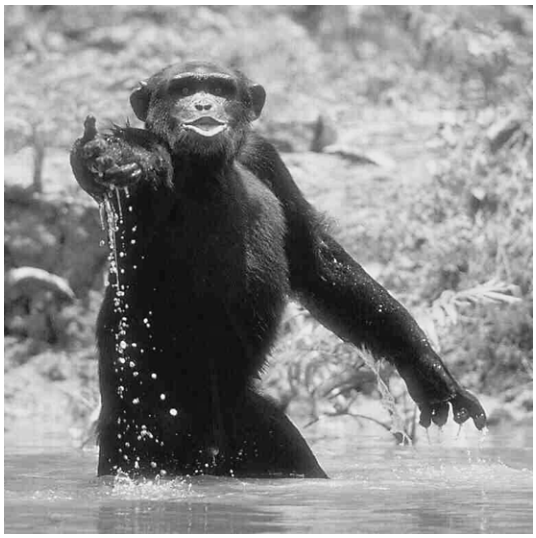

Bonobo (Pan Paniscus), Primates (primatlar) takımının Hominidae (büyük insansı maymunlar) familyasına dahil *Pan* (şempanze) cinsini oluşturan iki türden biridir ve yakın geçmişe dek daha çok “pigme şempanze” ya da “cüce şempanze” adları ile anılmıştır. Pan cinsinin diğer türü olan *Pan troglodytes* (genel şempanze), iki türün daha iri yapılı olanıdır ve “şempanze” adı daha çok bu türü ifade etmek için kullanılır. Bu maddede ise bu konuda artış göstermekte olan “Bonobo” ve “genel şempanze” terimleri tercih edilmiş ve “şempanze” terimi Pan cinsini (dolayısıyla da o cinsi oluşturan iki türü birden) ifade edecek şekilde kullanılmıştır.

Bonobo, Belçika’daki Tervuren müzesinde bulunan ve genç bir şempanzeye ait olduğu düşünülen bir kafatası üzerinde çalışan ABD’li anatomi uzmanı Harold Coolidge tarafından 1928’de keşfedilmiştir. Ancak tür otoritesi olarak, bu konudaki bulguları 1929’da bilimsel yayın haline getiren Alman Ernst Schwarz kabul edilmiştir.

Cüce şempanze ya da Bonobo (Pan Paniscus), bugün nesillerinin tükenmesi tehlikesi ile karşı karşıya olan yüzlerce canlı türünden biridir. Cüce şempanzelerin ilginç, hatta insanın genel bakış açısına göre “uçlarda” yaşam tarzı, kültür kavramının sadece insanlara ait olan bir olgu olmadığına ve yaşamın, sosyal boyutta bile nasıl çeşitlilik gösterebildiğine güzel bir örnek.

Demokratik Kongo Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan cüce şempanzeler diğer bir adıyla Bonobolar, ana erkil toplum yapısına sahipler. Dişiler arasında örgütlenme genel şempanze türünde olduğundan farklı olarak baskın bir özellik göstermekte. Erkekler arasındaki işbirliğinin düzeyi dişilere nazaran oldukça düşük. Öyle ki dişi bireye bir erkek tarafından saldırı olur ise dişilerden oluşan bir grup, erkek saldırganı saf dışı etmekte hiç zorlanmıyor.

Bonobo toplumunda seks, bir üreme aracı olmanın ötesinde sosyal bir davranış özelliği gösterir. Hatta sosyal yaşamın çok önemli bir parçası olduğunu söylemek mümkündür.

Genel şempanze gruplarında bazı durumlarda şiddete başvurulur. Bonobolar böyle durumlarda birbirine dokunarak barışı sağlıyorlar. Bu yüzden genel şempanze toplumunda görülen şiddet eğilimi Bonobolarda görülmüyor. Araştırmacılar Bonobolar ile genel şempanzeler arasındaki farkın genel şempanze ile insan arasındaki fark kadar olduğunu ileri sürüyorlar. Bonobolar genetik açıdan bize en yakın primat türü olarak kabul ediliyor. Genel şempanze bireylerinden daha kısalar, iskelet ve kas yapıları da

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

farklılık gösteriyor. Bir şempanze türü olarak kabul edilen Bonobolar hakkında araştırmalar ilerledikçe farklı bir sınıflamaya koyulmaları konusunda daha fazla ikna edici veriler elde ediliyor.

Sınıflandırma
Bilimsel adı Homo Pan Paniscus olan Bonobo, DNA verilerine göre Homo sapiens ile yüzde 98 oranından fazla benzerler, insanlara gorillerden daha çok yakındırlar.
En son DNA kanıtları Bonobo ve genel şempanze türlerinin birbirlerinden bir milyon yıldan az bir zaman önce ayrıldıklarını göstermektedir.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Tekst 10

Aile Hekimliği
Hazırlayan: Ozan Sürücü

Sağlıkta Dönüşüm Projesi'nin GSS[1)] ile birlikte önemli ayaklarından birini oluşturan Aile Hekimliği uygulaması, Düzce'de 1,5 yaşına girdi. Büyük tartışmalara yol açan projeye Düzce'nin ardından, 10 il daha eklendi ve hazırlıklar tüm hızı ile sürüyor. Son eklenen 11 il ile birlikte aile hekimliği uygulamasının 22 ilde toplam 16 milyon nüfusa ulaştırılması hedefleniyor. Sağlık Bakanlığı yetkilileri Aile Hekimliği sisteminin uygulanmaya başlaması ile birlikte her şeyin çok güzel olacağını, hastane kapılarındaki kuyrukların biteceğini, halkın daha iyi hizmet alacağını ve birinci basamak sağlık hizmetinin tamamen ücretsiz olacağını iddia ederken, Türk Tabipler Birliği başta olmak üzere meslek örgütleri ve sendikalar ise bunun tam tersinin olacağını söylüyor. Sistemde şimdiye kadar pilot il ilan edilen ve hazırlıklarına başlanan kentlerin içerisinde en çok dikkat çekeni İzmir. Türkiye'nin üçüncü büyük kenti olan İzmir 3,5 milyonluk nüfusu ile şimdiye kadar pilot il seçilen en kalabalık kent. İzmir İl Sağlık Müdürlüğü ise hummalı bir çalışma içerisinde. 'Aile fotoğrafınızda hekiminize de yer açın' ve 'İzmir Aile hekimliğine kavuşuyor' sloganları ile yola çıkan İl Sağlık Müdürlüğü uygulama ile ilgili hayli iddialı. Sistem uygulamaya geçmeden sağlık müdürlüğünün ilk icraatı 47 olan aile sağlığı merkezlerinin sayısını 36'ya düşürmek oldu.
Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Üyesi ve Pratisyen Hekimlik Derneği Genel Sekreteri Erkan Kapaklı; 'DB[2)] ve IMF[3)]'nin programını hiç kimse bize 'Ben birinci basamakta hizmet örgütlüyorum' diye yutturmaya çalışmasın' diyerek yetkililerin açıklamalarına tepki gösterirken, aile hekimliğiyle ilgili sorularımızı şöyle yanıtladı:

Aile Hekimliği sistemi nedir?
Kimi ülkelerin adına Aile Hekimliği, kimilerinin ise genel pratisyenlik dediği birinci basamaktaki hekimi tarif eden, bir tıp disiplinidir. Bizde yapılan hile, aldatmaca aslında. IMF, "Sağlığı kamudan finanse etmeyeceksin. Özelleştireceksin. Hak olmaktan çıkartacaksın, satacaksın" diyor. Şu an da bizim iktidarımız Avrupa'daki ile IMF'nin dediklerini karıştırıyor, ortaya garip bir durum çıkartıyor ve adına da Aile Hekimliği Sistemi diyor. DB ve IMF'nin programını hiç kimse bize "Ben birinci basamakta hizmet örgütlüyorum" diye yutturmaya çalışmasın.

Pilot illerde durum nasıl?
Birinci basamak koruyucu sağlık hizmeti diyorsan bir defa sevk sistemin olacak. Sağlık Bakanlığı sevk sistemini resmi gazetede yayınlayarak kaldırdı. Yasada "Aile hekimliği Genel Sağlık Sigortası'ndan finanse edilir" diyor, GSS uygulamada yok. O yüzden pratikte uygulanan şey aslında bakanlığın kendi tarif ettiği aile hekimliği değil.
Biz yıllardır söylüyoruz, bu ülkeye yeterince sağlık ocağı, yeterince pratisyen hekim, yeterince ebe hemşire kazandır, sağlık ocakları bu ülkenin bütün sağlık sorunlarını çözer. İlk dokuz ilde toplam üç milyonluk bir nüfustan bahsediliyor. Aralık ayı itibarıyla 5 yüz bin kişinin aile hekimi yok. Kırsal kesimlerin kadroları

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

boş kaldı çünkü. Yani sağlık hizmetine ulaşmada zaten eşitsizlik yaşayan iller yine bu hizmetten yoksun kalıyor.

Sağlık ocaklarının kapatılmayacağı söyleniyor…
Bir defa aile hekimliği bir sağlık hizmeti sunumu değil. Aile hekimliği, birinci basamak sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesinin açık adı. Sağlık ocağı adı altında görevleri tarif edilmiş bir binanın odaları hekimlere kira karşılığı veriliyor. Bunun adı sağlık ocaklarının kapatılması değil de nedir?

Aile Hekimliği tamamen ücretsiz mi olacak?
Aile Hekimliği Pilot Bölge Yasası çok açık. “Aile hekimliği GSS’den finanse edilir” diyor. Adı üzerinde sigorta. Sigorta prim alır. Aldığı prim üzerinden de hizmet sunar. GSS çok net bir şekilde, “Arka arkaya üç primini ödemeyene hizmet sunmam” diyor. Bunun en basit şekliyle telaffuzu, “Paran yoksa hizmet alamazsın”. Bu ülkede milyonlarca insan prim ödeyemeyecek durumda. “Biz ödeme gücü olmayanların primini öderiz” diyor hükümet. “Asgari ücretin üçte birini kazanıyorsa ödeme gücü vardır” diyorlar. Asgari ücret 403 YTL. Yani 127 YTL kazanıyorsan, 64 YTL prim ödeyeceksin.

noot 1 GSS: Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası
noot 2 DB: Dışişleri Bakanlığı
noot 3 IMF: International Monetary Fund (Uluslarası Para Fonu)

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Tekst 11

Google, nereden para kazanıyor?

Suat Karabıyık

1 İnternetin önde gelen arama motorlarından Google'ı, Türkiye'deki internet kullanıcılarının yüzde 90'ının tercih ettiği bildirildi.

2 Google Türkiye Müdürü Erem Karabey, arama motorunun gücünün gittikçe kuvvetlendiğini, bunu daha iyi hale getirmeye çalıştıklarını bildirdi.

3 Karabey, AA muhabirine yaptığı açıklamada, bir tez çalışması sonrasında arama motoru olarak ortaya çıkan ve ardından ticari bir ürüne dönüşen Google'ın bugün 9 bin 400'e yakın çalışanının bulunduğunu, son 4 çeyrekteki gelirlerinin toplamının 10 milyar doları bulduğunu ifade etti.

4 Google'ın, dünyadaki 1 milyar internet popülasyonunun neredeyse yarısını kullandığı bir ürüne dönüştüğünü kaydeden Karabey, bu noktaya arama motorundaki güçleriyle geldiklerini vurguladı. Karabey, "Bu noktaya gelişimizi arama motorunun ilintili doğru bilgiyi doğru sıralama ve doğru yapıda getirebilmesine borçluyuz. En büyük gücümüz budur" dedi.

5 Google'ın "dünyadaki tüm bilgiyi organize etmek, bu bilgiyi erişilir ve kullanılır hale getirmek" misyonuyla çalıştığını anlatan Karabey, geçmişte internette tam bir kaos olduğunu, Google'ın buna bir düzen getirerek en kısa yoldan bilgiye erişim olanağı sunduğunu kaydetti. Karabey, "Altyapımız iyileşiyor. Arama motorumuzun gücü gittikçe çok daha kuvvetleniyor ve daima bunu daha iyi hale getirmeye çalışıyoruz" diye konuştu.

6 Karabey, Google'ın reklam gelirleri ve faaliyetleri konusunda da bilgi verdi. Google'da arama yapıldığında, sol tarafta istenilen sonuçların, sağ bölümde ise 4 satırlık reklam içerikli ilintili bilgilerin yer aldığını anımsatan Karabey, sağ bölümdeki ilintili reklamların Google'ın gelirlerinin yüzde 99'unu sağladığını kaydetti.

7 Google'ın Türkiye'deki reklam harcamalarının kırımına bakıldığında, Erem Karabey reklam harcamalarının yüzde 38'inin televizyonlara gittiğini belirtti.

8 Türkiye'deki 16,5 milyon internet kullanıcısının medya kullanımına bakıldığında ise kullanıcılarının yüzde 37'sinin televizyona, yüzde 22'sinin internete zaman ayırdığını ifade eden Karabey, bu nedenle internetin reklam verenler için önemli bir fırsat yarattığını söyledi.

9 Karabey, arama motorlarının elinde tuttuğu bilgileri ulusal konularda hükümetlerle paylaşıp paylaşmadığı konusundaki soruyu yanıtlarken, her alanın hukukun altında olduğunu, internetin de bir hukukunun bulunduğunu belirtti.

10 Karabey, "İnternet hukuksuzluğun olduğu bir yer değil. Kişiler suç işlemediği sürece her yerde rahat olmalılar" dedi.

11 İnternette arama yapanların sistemde bir takım izler bıraktığı, bunun kullanıcılarda endişeye neden olup olmadığı sorusu üzerine de şunları söyledi:
"Soru işareti oluşan bir kitle var ama bu tamamen zeminsiz. Google, son kullanıcılarının bilgilerini kimseyle paylaşmaz. Google'ın gülümseyen yüzünü devam ettiriyoruz. Biz her arama ihtiyacında bir tercihiz aslında. Kullanıcıların takdirine layık olmaya çalışıyoruz. Güven ilişkisi ilk kuruluştan beri kullanıcılarla var ve kullanıcılar sonuna kadar bize güveniyor. Google, kullanıcıların güvenini hiçbir zaman zedelemez."

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

12 Google için Erem Karabey, aynı zamanda Türkiye'nin ilgi çekici bir ülke olduğunu vurguladı. Türkiye'de 16,5 milyon internet kullanıcısı, 2,5 milyon ADSL bağlantısı bulunduğunu anımsatan Karabey, Türkiye'de geniş bant internet erişimi arttıkça Google'ın kullanımının daha da artacağını ifade etti.

13 "Türk Ulusu internette ve internet vazgeçilmez bir alan" diyen Karabey, "Türkiye'de kullanıcıların yüzde 90'ı arama motoru olarak Google'ı tercih ediyor. Herhangi bir ürün ve hizmet satın almak istediklerinde birinci tercihleri Google oluyor. Google'da daima bir araştırma yaptıktan sonra ürüne ilgi duyuyorlar" dedi.

14 Karabey, kullanıcıların Google'da en çok neyi aradıklarına ilişkin soruyu yanıtlarken, bu konuda periyodik olarak neler arandığının listesini açıkladığını ifade etti. Karabey, şöyle devam etti:

15 "İlk onda, her zaman özellikle kişilerin kendi ürün ve hizmet kullanımlarıyla ilgili aramaları var. Türk sanatçıları da var ilk on içine giren.

16 Özellikle yatırımla ilgili konularda çok arama var. En çok aranan kelime denilince onu açıklayamıyoruz ama SSK kelimesi en çok aranan kelimelerden birisidir. Konjonktüre ve zamanın ruhuna göre konular daha çok aranıyor. Şu zamanlarda arabalarla ilgili aramalar en üst sıralarda."

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Lees bij de volgende tekst eerst de vraag voordat je de tekst zelf raadpleegt.

Tekst 12

Türkiye'nin en iyi 10 kültür merkezi

Bu hafta Türkiye'nin en iyi kültür merkezlerini seçtik. Her biri kültür sanat alanında etkin isimlerden oluşan jüri üyelerimiz, kültüre en fazla katkıyı sağlayan adresleri seçtiler.

1 ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ

Devlet Opera ve Balesi ile Devlet Tiyatroları'nın eserlerini icra etmesi amacıyla 1949'da Taksim'de temeli atıldı. Ancak 1969 yılında hizmete girebildi. 1970'te büyük bir yangın çıktı ve şimdiki haline 1977'de kavuştu. Sanatın her alanında etkinlikler düzenleniyor. Ekimde başlayıp mayısta biten sezon boyunca opera, sergi, tiyatro, film, konser ve bale gösterileri gerçekleştiriliyor.

2 AKSANAT

1993'te Akbank tarafından kurulan Aksanat'ın politikası, sanatın her alanında vizyoner çalışmalar sunup uluslararası projelerle yabancı ve Türk sanatçıları biraraya getirmek. Beyoğlu'ndaki altı katlı binanın ilk katını Plastik Sanatlar'a, ikinci katını çok amaçlı salona, üçüncü katını Çağdaş Sanat Atölyesi'ne, altıncı katını ise Zeynep Tanbay'ın danışmanlığında Dans Stüdyosu'na ayırdılar. 135 kişilik çok amaçlı salonunda tiyatro ve konserler düzenleniyor. Hasan Bülent Kahraman, Ali Akay ve Levent Çalıkoğlu danışmanlığında hazırlanıyor.

3 BİLKENT MÜZİK FAKÜLTESİ SALONU

Bilkent Üniversitesi'nin konser salonu 1 Kasım 1994'te Bilkent Senfoni Orkestrası'nın verdiği konserle açıldı. Her yıl ekim ayının ikinci yarısında başlayan etkinlikler, haziran ayının ortalarına kadar sürüyor. Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Dekanı Dr. Işın Metin'in sanat yönetmenliğinde, her hafta Bilkent Senfoni Orkestrası konserleri, resitaller, oda müziği konserleri, konferanslar ve özel törenler gerçekleştiriliyor.

4 YAPI KREDİ KÜLTÜR MERKEZİ

Eylülden mayısa kadar süren sezon boyunca resim, heykel, fotoğraf, arkeoloji ve kültür alanlarında gündemi belirleyen sergiler, toplantılar, söyleşiler, dinleti ve gösteriler düzenliyorlar. Vedat Nedim Tör Müzesi, Kazım Taşkent Sanat Galerisi ve Sermet Çifter Salonu'ndan oluşan kültür merkezinde bugüne kadar binden fazla sergi açıldı. 1992'de kurulan Vedat Nedim Tör Müzesi'nin 55 bin parçadan oluşan sikke koleksiyonu alanında dünyanın üçüncü büyük koleksiyonu. 1964'ten beri etkinlikleri devam eden Kazım Taşkent Sanat Galerisi'nde ise sanatçı yaşamlarına dair çeşitli sergiler açılıyor.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

5 DİYARBAKIR KÜLTÜR MERKEZİ

Diyarbakır Sanat Merkezi, kültür ve sanatın İstanbul ve Ankara dışındaki şehirlerde de üretilmesi ve izlenmesi amacıyla Anadolu Kültür'ün ilk şubesi olarak 2002'de kuruldu. 180 metrekarelik galerisi, 80 kişilik çok amaçlı salonu, performans sahnesi ve 60 metrekarelik atölyesi var. Şiir dinletileri, fotoğraf sergileri, kısa film gösterimleri, paneller, müzik dinletileri, ve söyleşiler düzenleniyor. 5 binin üzerinde kitap ve süreli yayın bulunduran kütüphanesi var.

6 BEŞİKTAŞ KÜLTÜR MERKEZİ

Beşiktaş Kültür Merkezi, Necati Akpınar ve Yılmaz Erdoğan'ın girişimleri sonucu 1994'te kuruldu. 1995'te prömiyeri yapılan "Otogargara" adlı oyunla perdesini açtı. Tek kişilik oyunlardan, dev kadrolu yapıtlara kadar pek çok başarılı eseri sahneye koydu. Bugüne kadar 775 kişilik salonunda sayısız konser, gösteri, panel ve seminer gibi projeye ev sahipliği yaptı.

7 MERSİN KÜLTÜR MERKEZİ

1946'da halkevi olarak kuruldu. Halkevlerinin kapanmasıyla birlikte kamu kurumlarına hizmet vermeye başladı. 1980'den sonra Kültür Bakanlığı'na devredildi. 1991'de şimdiki halini aldı. 638 kişilik salonda opera, tiyatro, konser ve sempozyumlar düzenleniyor. Merkezdeki etkinlikler tüm yıl ara verilmeden devam ediyor.

8 İŞ SANAT KÜLTÜR MERKEZİ

Levent'te 2000 yılında açıldı. 800 kişilik konser salonunda, Kraliyet Filarmoni Orkestrası'nın konseriyle İstanbullulara merhaba dedi. Aynı salonda Serdar Yalçın sanat danışmanlığında caz, geleneksel ve dünya müziği ile şiir dinletileri, tiyatro gösterileri düzenleniyor. Şimdiye kadar Yo-Yo Ma, Charlie Haden, Gidon Kremer, Dianne Reeves, Vladimir Ashkenazy, Dave Brubeck ve Yuri Temirkanov gibi isimler yer aldı. Sezon kasım-mayıs arasında. Alt katında İş Sanat Kibele Galerisi yer alıyor. Şu anda Ayvazovski'nin sergisini görebilirsiniz.

9 CADDEBOSTAN KÜLTÜR MERKEZİ

Açılışı yapılalı henüz bir yıl olmasına rağmen İstanbul Anadolu yakasının en gözde kültür merkezlerinden biri olmayı başardı. Caddebostan Kültür Merkezi (CKM), programlarını Atatürk'ün sanata bakışı doğrultusunda, Türk ve dünya sanatını özümseme bilinciyle hazırlıyor. 660 kişilik salonunda geçen yıl, Belediye Filarmoni İstanbul eşliğinde solist Raphael Wallfisch'in konseri çok dikkat çekmişti. Görsel sanat yönetmenliğini Ferdan Yusufi'nin yaptığı CKM'de konser, tiyatro, konferans, uluslararası sempozyum ve kitap günleri düzenleniyor.

10 CEMAL REŞİT REY

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yaptırıldı. 1989'da hizmete girdi. CRR, çağdaş Türk müziğinin öncü bestecilerinden Cemal Reşit Rey'in adını taşıyor. Her yılın ekim-mayıs aylarına yayılan sezonda, konserler, dans ve bale gösterileri ile çeşitli özel etkinlikler düzenleniyor. 864 kişilik salonunda CRR İstanbul Senfoni Orkestrası, Türk Müziği Topluluğu, CRR Bigband Caz ve CRR Saz Solistleri gibi topluluklar sahne alıyor.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.